

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XLV.)

A' Tsászári és Királyi Felség' Kegyelmeivel

Indúlt BÉTSBÖL Kedden 9. Juniusban. 1795.

*Hogy fog osztozni a' Frantzia a' Batavus
Patriótával Vlieszingenben?*

- „ Ego primam tollo, nominor quia Leo.
- „ Secundam, quia sum fortis, tribuetis mihi.
- „ Tum quia plus valeo, me sequetur tertia.
- „ Malo affligietur, si quis quartam tetigerit.

Az Oroszlány így osztozott volt.

A' Szerentse' Kereke.

Egyfzer — mikor? és hol? senki se tudgya' — a'
Méságos Fortuna Kis-afszony, meg-találván a'
két X-set haladni, a' F á t u m m a l meg-mátkásodik,
és vele öfzve kelvén, a' V á l t o z a n d o s á g n a k
Kéftélyában, egy leg feslettebb erköltsü fiut szült a'
világra. A' neve ennek — Történet.

Az egész örökség, mellyet Történet Urfi a'
maga szüléitől kapott, vólt egy 2 kerekű malom. Az

Z z

egyik kerék meg-fűnés nélkül meri ki-felé az inségnek örvényiből a' fok-világi kedvetlen vízfontagságoka; a' másik kerék' garadgyából ellenben, meg-fűnés nélkül a' világi kedves jók hullanak-ki. Ez az, a' mi Szerentsé' Kerekinek neveztetik.

Ez egy olyan malom, a' melly világ-kezdetitől fogva még soha meg nem állott, és meg sem fog világ-végezetéig állani. Bőv vize van. Ez az oka, hogy boldog és bődögtalan ember örökké van a' világon.

Hanem azt mondják, hogy mólnár gazda, Történet Urfi, igen roszfz mólnár. Ezen a' leg jobb világon leg kifsebb rend tartás nélkül tékozolja a' maga szerentsés és szerentsétlen *productumait*, a' nélkül, hogy leg kifsebbet is gondolna vele, jónak kedveskedik-e', vagy roszfznak. — Az emberek körül erősen házi ez a' vigyázatlan és esztelen Urfi. — A' mesterségeknek fel-találásában fokot köszönhetni neki. — Az ő phántásiája már fokakat meg-buktatott, fokakat pedig fő póltzra emelt. Ki az az ember a' világon, a' ki azt mondhatná, hogy ő a' Történeten truttzol, és azt a' da halyhattya, a' hova akarja.

Ott terem a' ravalz Történet mindenütt. — Egy Kép-festő egytzer egy tüzes és habzó száju paripát akarván le-festeni, az allását és egész tüzit jól el-találja, hanem a' szaja'-tajtékja telyefséggel nem akart jól ki-jöni. El-probált a' Festő mindent — törtéte az eszit — ezer-féle-képpen elegyítette féstekeit — de a' tajték csak nem akarta magát úgy mutatni, a' mint kívántatott volna. — Végre öfzve szidgya a' szegény Pictor minden festő etsettyeit — a' fok elme-törében el-lankadva fel-kél a' székről, és a' *spongyiát*, mellyet keziben tartott, mérgiben a' képhez tsapja. — Mi történik?! A' Pictor ezzel a' *spongyiával* szokta volt a' fzi ket le-törölni ez há: minden féle színeket magába vett volt — és nedvés léven, a' leg szzebb száj-hibot botsátotta magából az oda való tsapattatás által a' paripa' képire. A' Pictor meg-rettevenne bámulta — a' Történetet.

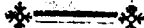
A' Történet eleitől fogva vakmerő volt. Néki mind egy, tudos akar tudatlan; igaz akar gaz; jó erkölcsü akar ki-kapó; jó maga viseletü akar erkölcs-

telen; munkás akar korhel; szép akar éktelen; Procurator akar Patvarista; Tisztartó akar Parafzt-ember; Generál akar Káplár; Minister akar Konyhainas; Kereskedő akar Sidó; Török akar Keresztyén; durva akar betstülletes; Doctor akar Scharlatán; Professor akar Kaukler; Apátza akar Kaputzinus, és — Ujjság-író akar Kalendárista legyen valaki — a' Történet örökké csak annak marad, a' mi eleitől fogva volt.

Probáljuk-meg tehát mi is, ha valahogy a' Történet most egy árkusnyi ujjságra fegitene.

Egy *Frankfurti* tudósítónkat a' Történet éppen az nap vivén ugyan abba a' vendég fogadóba *Frankfurtban*, a' melly nap oda, *B. Hardenberg* és Gróf *Lehrbach* meg-érkeztenek, mint írja, szerentséje volt ezen Minister Urak közzül egyikkel beszélni is. A' mi tudósítónk soknak olyan dolgok estek itt értésire, a' miket addig éppen nem tudott. A' fogadóban történetből öszve-jött két Urak, hofzszason beszélgettek együtt — de mit? ebből semmit tudtára nem adott a' mi tudósítónknak a' Történet. Azt, hogy a' *Bétsi* és *Berlini* Udvarok egymásnak nem olly igen erősen ellenire vagynak, a' mint erről eddig némelly Politikus Kauklerek (maga is ez a' tudósító) a' Közönség előtt álmódozott, csak ugyan észre vette történetből a' jó tudósító. — Minden a' mit a' dologról mondani lehet, csak az, hogy mind a' két Udvarok a' békeféség dolgában foglalatoskodnak: hanem a' mai környülállások között talám rövidebb út egy politikai játék a' tzelnek el-érésire, hogy-fem az egészfen közönséges nyilvánvalóság. Széles mező ez a' mostani békeféség munkája; fókán vagynak a' részesekek, a' kiknek a' tzelhoz kell közelíteni — nagy fzesemféség és böltseség kívántatik hozzá.

A' Politikában némelly Kabinétok' számvetésiből ki vont valamit a' Történet, a' midőn, egész háza-népivel segítségire ment a' Frantziáknak. — A' *Batavusokkal* kötött Frantzia Szövetség, nagy hujjogatók között innepeltt-meg a' *Hollandiai* várasokban. *Rotterdámból* így írtak erről Majus' 18-dikán: — „Mindenek hujjogatnak a' nagy örömben; a' *Hely-*

tartóságnak örökös el-töröltetődésiért mindenek ör-
vendeznek. Mi-helyeft ez a' Szövetség mind két
Fél által egészfen helybe hagyatik, mi *Batavusok*
is, azzonnal hadat fogunk izenni *Angliának* — 16 első
nagyságu, és sok *Frégát* hadakozó hajókkal fogunk
a' kevély *Anglusoknak* meg-bodoltatására a' tengerre
ki-evezni. „ — De lafsabbatskán egy kifsé *Hollandus*
Sogor! A' *Történet* a' tengeren is mólnár gazda!
és — —

A' Szerentse' tándér-kerekén

Öröm után következik bá.

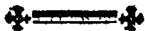
így mondgya a' *Poëta.*

„A' mi Respublikánk és Frantzia ország között
(így ír egy más valaki *Amsterdamból*) tökéletességre
vitetett *Ofensiv* és *Defensiv* Szövetség, a' mint
előre lehetett látni, az *Ujj Rendnek* baráttaiban
igen eleven örömet, az *Orániai Ház'* baráttaiban
pedig, nagy kedvetlenséget, és bánatot szült. Mint-hogy
a' Frantziák' elő-kivánságai igen nagyok voltak, eb-
ből úgy okoskodtak volt fokak, hogy tsak azért ki-
vámának a' *Hollandusoktól* lehetetlen fel-tételeket,
hogy ezek azokra reá nem áthatván, a' Szövetség
nem mehetne tökéletességre, s-az által a' *Prussus*
Királynak még fenu-hagyatnék az alkalmatóságu, hogy
övendöben a' Helytartónak vízfza-tételin még tovább
is munkálodhassék. Ez a' gyanus félelem tehát a'
Szövetségnek valóságos helyre-állása által egészfen
el-enyészvén, annyival nagyobb örömet okozott az
Ujj Systémának baráttaiban, mentől inkább tartottak
azok az ellenkező történettől. Az is nagy örö mire
vagyon ezeknek, hogy azokat az igyekezeteket, a'
mellyek ennek a' Szövetségnek fok felől ellene mun-
kálódtak, egyszeriben füstbe menni szemlélik. Ide-
járul, hogy a' Frantziák' fokot le-hagytak abból, a'
mit a' *Hollandusoktól* előbb kívántak volt, p. o: —
a' 200 millió Forint hadi költségről, 100 millióra szál-
lottak-le — *Walcheren* és *Sudbeveland* szigeteinek
kivánása mellől is, mellyet nékiek a' *Seelandusok*
telyefséggel által nem akartak engedni, valamint szin-

zén, *Hertzogenbusch*, *Bréda* és *Bergen-op-Zoom* városainak kívánása mellől is, el-állottanak. Gondolóra vétetödvén továbbá, hogy már most, minekutána a' mi úgy nevezett Pátriótáinknak kívánságok izeréért, Frantzia ország a' *Batavus* Respublikát, szabad és fenkitöl nem függő Hatalmaságnak ismerte lenni, s-ezen ő Szabatságáért és függetlenségiért, valamint szintén a' Helytartóságnak, és a' Nemességnek el-töröltetödésiért is, kezefséget vállalt, lehet gondolni, hogy ezen Pátrióták, ha szintén a' két rófszak közzül tsak a' kifsebbet vállasztották-is, még is örvendhetnek. Inkább akartak némü-némü-áldozatokat tenni, mint-sem azt nézni, hogy a' Frantziák egész *Belgiummal*, mint meg-hodóltatott tartománnyal úgy báunyanak, és azt Frantzia országhoz ragaszszák. „

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Az *Orániai Ház'* baráttjai ellenben más *punktum-punktiral* nézven a' dolgokat, éppen annyira söt még erősebben bánkodnak ezen a' Szövetségén, hogy-sem a' Pátrióták örvendenek rajta. A' Szövetségnek I-ső *Ártikulusza* szerént, már most igen magós gráditsra léptek a' Helytartó' vizfsza-állittarásának akadályai; és úgy láttzik, hogy azt tsak a' Frantziák' erejinél egy nagyobb szövetséges erő állithatná még vizfiza. Akar mit öröljön pedig erröl a' mi molnár Gazdánk a' Törénnet, a' minden változandoságoknak malmában, tsak ugyan bizonyos már ma az, hogy ezen *Defensiv* és *Offensiv* Szövetségnek III-dik *Ártikulusza* izerént, a' Frantziák elien öfzve szövetkezve lévö minden Hatalmaságok ellen, a' békefélig leg kifsebb ki-fogás nélkül, *Anglia* ellen pedig a' közönséges békeség után is minden haboruban, egyenesen hadat láttatik izenni a' *Helga* Respublika. Így tehát az *Anglus* kikötö-hellyekbe szorált minden hajóink örökre oda vagynak. Hogy fog ez után, a' *Sardiniai*, *Nápolyi*, *Austriai*, és *Spanyol* Országi ki kötö-hellyekben ki-nézni a' mi kereskedesünk? Hogy fogja az *Orosz* birodalom nézni ezt a' Szövetséget? — Már most az *Anglusok* is több préda hajókat állítanak-ki a' tengerekre, és a' mi *Indiákra* s-*Amerika* -felé utazó

kereskedő hajóinkat, el-rabólják. Minthogy Finántz-kafsaink tífesek, és a' XXI-dik *Ártikulusban* ígért 100 millió Forintokat is meg kell fizetnünk, tsuda ha az e'-féle környülállások miatt, a' Frantziák' számára ki-állítandó 12 nagy és 18 közepfzerü hadakozó hajóknak fel-készítésekben-is egy kevésbé lafsak nem fogunk lenni. Mennyire meg-tsökkennyék a' mi *Rénuson, Mósán, Scheldén,* és *Honton* való kereskedésünknek virágzása, gondolni lehet abból, hogy ezen vizeken ezen túl a' Frantziák is olyan szabattsággal hajókáznak, mint mi *Batavusok.* *Vlieszigenben* csak Frantzia fereg leszen a' XIV-dik *Árt.* ízerént örize-ten. Ez nem másuva tzéloz, hanem, hogy a' *Schelde* vize torkának csak egyedül Frantzia ország akar ez után patantsólni. — Szárazon tsatázó feregeinket tovább is hadi lábön kéntelenítettünk tartani, mivel fele-részit azoknak, a' VIII-dik *Árt.* ízerént, a' Frantziák' requisitziójára ki-tartozunk a' tsatázó me-zöre állítani. — De továbbá: — „

„*Hollandiai Flándriának, Mástrichtnak, Ven-tónak,* és a' *Mósa* két partyain *Ventóhoz* képpest *Délre* fekvő más vidékeinknek el-vesztése, ha szintén ezek helyett, a' közönséges békefségnek-helyre való állásakor, a' XVII-dik *Ártikulus* ízerént, éppen ennyi ki-terjedésü vidékeket fog is a' Frantzia Respu-blika nekünk valahol más helyen vizfsza adni; igen keserves vesztés ez még is mi-nékünk: a' mellyről ha valaki meg akar győződni, csak a' *mappát* vegye a' kezibe, a' mellyen szemlélheti, mennyit keskenyedgyenek ez által a' mi kereskedésünknek határai. A' mi kereskedésünknek *Mástricht* volt *Német* ország felől a' költsa. Vajha pedig a' közönséges békefségnek alkalmatofságával is, valami olyan vidékeket kaphatnánk az el-foglaltattakért, mellyeknek fekvése által, ha csak némelly részben is vizfsza fordúlna nagy vesztésünk. — Nemelleyek így vélekednek, hogy el-foglaltatott örökségeinkért, *Lüttich* felől fognánk másokat kapni. „

„Közönségesen szólva, még két következeseket lehet előre ki-hozni, ebből a' Szövetségéből. A' IV-dik *Ártikulus*bol a' következik, hogy a' Frantziák még most nem akarnak *Ángliával* semmi békeféségre lépni. Hogy pedig *Venlót* és *Mástrichtot* magoknak meg-tartották, ezzel oda láttatnak spécúlálni, hogy, ha lehet, a' több el-foglalt tartományokból, ne sokat adgyanak vízfésa. „

Mikor ennek a' Frantziák és Batavusok-között lábra állott Szövetségnek XV-dik *Ártikulus*sából azt olvásfa az ember — hogy ezen vár és ennek kikötő-hellye, a' *Frantziákkal* és *Batavusokkal* közös leszen — hogy azt közösen fogják használni — hogy ezen közös haszon-vételnek módgyait még 'ez után fogják meg-határozni — s-hogy végre ott, örizeten még is csak Frantzia katonáknak leszen szabadanfekünni: lehetetlen, hogy ezt a' *Vlieszingeni* haszonból való osztozást a' *Frantziák* és *Batavusok* között, éppen úgy esni ne képzelve az ember, a' hogy az *Oroszlány* meg osztotta vólt a' maga vadász collégáival a' nagy testü szarvast:

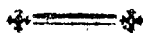
„Az első részt el-vefzem; mert Frantzia a' nevem.

„A' második is az enyim; mert erős vagyok,

„A' harmadikat, mivel többet érek mint 'ti, adgyátok nekem.

„Roszfizul fog járni a' ki a' negyedekre teszi a' kezit.

Hogy a' szárazon tsarázó *Belga* feregeket Frantzia Generális vezérelje, nem tettett tsudálatos dolognak lenni, hanem hogy a' *Hollandus* hadi erő is, a' IX-dik *Ártikulus* szerént, egészfszen a' Frantzia Admirál' kormánya alatt legyen, már ezt a' *Történet* et bajosabban emészthetik-meg sokan. — *Párisban* a' *Belga* Köve-tekkel telyefséggel nem vihette vólt *Sieyes* tökéletes-ségre a' *Belgákkal* való Szövetségét, és azért vette úttýát *Hágába*, hogy magokkal a' Nemzet' Kép-viselőivel traktáljon. *Párisbol* való el-indulásakor így szollott az ott lévő *Hollandus* Biztosoknak: — „Ö, azért megyen *Hágába*, mivel a' szabad embereknek egyenesen egymással, minden Ministerek és Biztosok

nélkül illik, egymás-között Szövetséget kötni. „*Sieyes* 19-dikben vizsgálta indult *Hágából* *Paris* ba, a' midőn már a' *Belga* Kép-viselő Gyűlés a' *Traktát* egélszfen helybe-hagyván (ratificálván), ezen *Ratificáziót* egy 12 fzemélyekből álló *Követség* által adatta tudtára *Sieyesnek*.

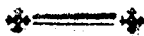
Nagy várakozásban vagynak némellyek az iránt, hogy *Sieyes* *Brüsselen* megyen kerefsztül *Paris* felé, Minden *Brabántziai* *Municipalis* Kép-viselők *Brüsselve* hivattattak *Junius* 1-ső napjára, Így, a' *Niederlandusok* és *Littichiek* *Fátumát* is *Abbée Sieyes* határozná-meg — elejekbe terjesztvén nekik, hogy olyan *Ország-lás*-formát válasszának magoknak, a' milyen nekik tetszik. — Nevezetes lenne, ha *Fejedelmet* vállasztának magoknak.

A' *Ménus*' víze mellől *Máj*. 29-dikén: — „A' *Saxoniai* választó *Fejedelemnek* itt a' környéken fekvő feregei, a' jövő hónapnak első napjától fogva, a' *Gr. Klerfe*' vezérlése alatt fognak lenni. *Jun*. 3-dikán meg is fognak innét más-felé indulni.

Úgy tartatik, hogy a' békefség-felett tanátskozándó *Német Congressus*, *Fránkfurthba*, a' *Ménus* mellett lesz.

Páris Májusnak 23-dikán:

„*Páris*' várofsa tegnap előtt egy nagy fegyveres táborhoz hasonlított. Közel 300 ezer fegyveres *Polgárok* foglalták vólt el a' városnak a' *Convent* felé menő minden utzáit. Ilyen dólgot nem látott az ember, a' miólta *Páris* a' világon van. Ilyen rend-kivül való hadi készületek, sem az esmeretes *Jul*. 14-dikén, sem *Aug*. 10-dikén, sem pedig *Május* 31-dikén nem vóltanak. Az emberek többire, életreknek fel-áldozásával készek vóltak a' *Conventet* oltalmazni, mivel-hogy tsak ez még az, a' mi az országnak telyes öfzve-omlását meg-akadályoztathattya. Ma (23-dikban) mindenek tsendefségben vagynak; láttattak ugyan még reggel-tályban imitt-amott némelly garáználkodó tsopértok, hanem tsak hamar

szélllyel verettettek. Ma már kenyér is több osztatott-ki; minden személynek 10 lótok adattattak; a' melly elégséges volt a' népnek le-tsendesítésire. Most még attól félnek mindenek felett, hogy a' falusi nép a' 20-diki nagy lármát meg-értvén, nem mérészel *Párisba* bé-jöni a' vásárra, melly miatt természet szerint ismét fogyatkozás leszen az eleseg' dolgában.

A' 20-diki zenebonának bővebb le-írásából már most ezeket hozhattunk rendre elő: —,

Fel-olvasván a' *Pattantyus*, a' mint közelébből említettük, a' nép' kemény kívánságait a' *Convent* palotájában, a' Kép-viselők az alatt lafsan-lafsán úgy ki-takaródtak a' *Convent*ből, hogy utoljára csak valami 100-zan maradtak benn. Ekkor fordult elő az az alacsony és irtoztató tekintet, a' midőn a' *Ferraud*' feje előbb egy lántsa' hegyibe szurattatva, a' *Convent* palotájában szélllyel hordoztatott, és végre a' *Præses*' író-asztalára le-vettetett.

Romme, a' lármázók' feje, ekkor elő álván, a' jelen lévő kevés Kép-viselők' *Voxait* fel kezdette a' *Pattantyustól* fel-olvasatott *Artikulusok* iránt szedni; mellyek közzül a' *Convent stante-pede* az itt következő *Artikulusokat* decretálta: —,

1) A' mostani Országgló *Commissiók* el-töröltetnek.

2) Ezeknek minden tagjai árestaltatnak.

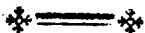
3) Ezeknek helyeket, *Bourbotte*, *Prieur*, *Fayau*, s-még egy 4-dik valaki, foglalják-el.

4) A' Jul. 27-dikétől (a' *Roberspier*' meg-bukásától) fogva árestaltatott minden személyek, szabadon botsáttafsának.

5 Hasonló-képpen szabadon botsáttafsának *Dühemmel* együtt, a' minap *Ham*' várába vitetett minden Kép-viselők.

6) *Barrer*, *Collot*, és *Billot*, hivattassanak haza, s. a. t.

Ez alatt dél felé, egy kis rendes fegyveres erő szedvén magát öfzve, ezzel *Angüis* és *Legendre* a'

Convent' ostromlásához kezdettek, és azt, a' lárma-
zok' keziből vízfőzta igyekeztek venni. Kétfé-
re is elő nyomultak, de mind annyiszor vízfőzta ve-
rettettek. Harmadikszor is próbát tevén, ekkor hí-
tat adtak a' lármazők. *Legendre* így kiáltott-fel a'
palota' közepin: — „A' törvénynek nevében paran-
tsolom az ide gyülekezve lévő fegyveres Hazafiak-
nak, hogy takarodgyanak-ki.„ — A' fokaság egy
kevés gondolkodás után, valósággal széljel ofzlott. —
Az után ismét öfzve kezdettenek a' Convent' tagjai
gyülekezni, és tanátskozáshoz fogtak. — Leg előbb
is a' *Romme'* sürgetése miatt decretáltatott Artikulu-
sok, mint a' mellyek csak kényszerítettésből decretál-
tattak, el-töröltettek, és decretáltatott, hogy azok a' 14
Kép-viselők, a' kik a' magok befzédgyeik által a'
lármat támasztották, a'-vagy helybe hagyták, áres-
táltafsanak. Ezek a' 14 Kép-viselők a' következők:
*Duquesnoy, Prieur, Duroy, Romme, Sou-
brany, az idősebbik Albitte, Paysfárt, Lecarpent-
tier, Pinet, Borie, Ballot, Ruhl, Goujon, és Bour-
botte.*

Továbbá ugyan ekkor decretálta a' Convent,
hogy minden *Páziétom-sütök* és *Traktérok*, a' nál-
lok találtató lifztet, a' közönség' lifztes magazinum-
jaiba hordgyák, annyi fizetésért, a' mint azt magok
vásárolták vólt. — Az után egy *Proclamatziót* de-
cretált a' Convent a' néphez, mellyel, még utoljára
azt is el-végezvé, hogy ennek utánna fegyveresen
tartsa az üléseket, el-ofzlott.

Más nap (21-dikben) reggeli 9 órákor leg előbb
is azt decretálta, hogy a' még tsépletlen lévő gabo-
nának tsépléséhez, haladék nélkül mindenütt hozzá
kezdgyenek — s-hogy az el-titkoltatott gabonák mind
confiscáltafsanak.

Egy Kép-viselő arról tett jelentést, hogy a' *Pá-
risi* Tanáts-háznál egy uj lármaző Gyűlés formáló-
dik, a' melly *Nemzeti Gyűlésnek* nevezi magát, és
követőket gyűlyt maga mellé. — Az *Oasi Bourdon*
azt mondotta, hogy ez a' dolog már a' Köz-bátor-

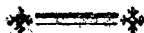

ságra ügyelő Commisziónak is tudtával vagyon. — Ezt halván a' Convent, decretálta, hogy mind azok, a' kik garáználkodó tzélból a' Tanáts-háznál öfzve to-júlnak, minden törvény nélkül meg-ölettethesenek.

A' *Douay*-beli *Merlin* egy új *Békefséges* Traktárol tett emlekezetet a' Conventben, mellynek alá-írás által való meg-erősítettése éppen most vagyon munkában *Báselben*, azt is mondván erről a' Traktárol, hogy ennek nagy bé-folyása leszen a' közönséges békefséghez. — Hírt tett a' *Hollandusokkal* kötötett Szövetségről is, mellyről így írtak a' Frantzia Kép-viselők *Hágából*: — „

„*Éljen a' Respublika!* *Sieyes* és az ő *Collegái*: „ — „A' *Békefséges* Trakta a' *Frantzia* és *Batavus* Respublika között, az éjtzaka bé-vegző-dék. *Hágában* Florealnak 27-dikén, a' 3-dik eszten-dőben. „

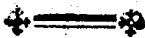
Doulcet azt kívánta, hogy ezen *Officiális* híradáft a' *Párisi* táborhoz és a' városnak minden osztál-jaihoz meg kell küldeni. — Jelentést tett a' *Köz-jóra* ügyelő *Commiszió*' nevében arról is, hogy mi nemü tzélból írta légyen-meg ezen *Commiszió* *Barthelemy*hez *Báselbe* a' *Conventnek* a' *Párisi* lármázókon vett új gyözedelmit, t. i: hogy a' békefségben dolgozó *Hatalmafságoknak* volta-képpen mondhas-sameg *Barthelemy*, miben legyen a' dolog, s-hadd előzhesse-meg az *Ánglus* *Emissáriusokat*, a' kik el nem mulattyák azt hírelni, hogy a' *Convent*-el-ofzlott légyen. — *Tallien* arról tett jelentést, hogy a' *Ferraud*' (nem *Ferrand*) gyilkossa, egy *Peysard* nevü volt regi *Testörző*; mellyért ötet minden törvény nélkül meg-ölettethetendőnek kell ki-hírdetni. — *Bourdon* azt projectálta, hogy *Rúht*, jó leszen a' más 13 Kép-viselők ellen hozatott *Decretom* aloll ki-venni, és tsak házi árestomba tartani. — *Boisly* azt erősítette, hogy ő, *Rúht* ellen maga se tud egyebet mondani, hanem hogy az 1793-dik esz-tendő-beli *Constitutzió*nak minden változtatás nélkül való bé-hozását kívánta, és hogy azt is javasolta,

hogy a' Convent ne bajlódgyék most egyébbel, hanem, csak eleség-szerzéssel. — A' *Bourdon* javaslása *Ruhl* iránt helybe-hagyatott.

Dumont arról tett hirt' hogy a' meg-szökött Képviselők a' népnek ujj fel-lázasztásában foglalatoskodnak. Egy más valaki azt erősítette, hogy már valami ezerig való el-tsábittatott emberek, a' Tanács-Háznál együtt vagynak, és *Cimfont* Polgármesterré választották. A' Convent decretálta, hogy a' meg-szökött, vagy inkább, búkáló Képviselők, törvény nélkül megölettethek. — Egy Adjutánt éppen ekkor a' Conventbe bé-érkezvén, azt mondotta, hogy semmi öszvefutás nints a' Tanács-háznál. *Garnier* azt erősítette, hogy ha a' Tanács-háznál nints is öszvefutás, másutt valahol bizonyosan van, és a' támadás csak halasztódik. Ma kell tehát hi-kelni ellene, mert különben, hólnap kéntelen leszen az ember vele. — A' Convent decretálta, hogy a' még *Párisban* találtató minden harangok öszve-rontásának, s-tsak egyedül a' Nemzeti Kokárda legyen ezen túl, a' Pátriótáknak öszve-hívásokra szolgáló jel.

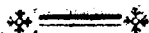
Ez nap (21-dikben) dél-utáni 4 órakor szünt meg a' Convent a' tanácskozástól, és este 7 kor ismét hozzá kezdett. — Egyszer csak peregni kezd ismét a' lárma-dob. Jelentés tétetik, hogy a' *St. Antoine*, és *Montreal* nevű külső városi lakosok, fegyverben a' *Carousel* piatzon vagynak. A' Convent Præsise *Legendre* így szólott a' Convent tagjaihoz: — „En meg-hivom az én Collégáimat, hogy a' magok helyeiken maradván, leg nagyobb halgatásban legyenek. A halgatás ebben a' szempilantatban a' leg ékebb beszélgetés. Minnyájunknak meg kell halnunk: egy orátskával előbb, vagy későbbre; de haljunk a' magunk posztunkon meg. — Ezen szókat nagy tsendefség követte. — *Rabaud-Pomier* azt mondotta, hogy a' Convent-körül lévő fegyveres nép a' *fraternizálodást*, (az egyesülést) és a' vér-ontásnak el-kerülését kívánja; mellyhez-képpest jó lenne, ha a' Convent egy Deputatziót ren-

Belvén, békefélegnek szavait küldene-ki a' fokaság közzé. A' Convent helybe hagyta ezt a' projectomot, és Deputatziót rendelt; mellynek ezek vóltak a' tagjai: *Delacroix*, *Rabaud*, *Geoffroy*, *Mathieu*, *Boudin*, *Laloi*, *Porcher*, és *Bordon*. — Ezek el is indultak, a' Prafes pedig így folytatta beszédgyit: — „Ha ez az eszköz, mellyet most próbáltok (t. i: ha ez a' Deputatzió a' népet fraternizálhattya, veletek ismét öszve atyafiasithattya), oda lesznek *Pitt* és az *Anglus* Kormány-szék. Ő meg- esküdütt arra, hogy a' Conventet el-öszlattya. Nem lehet titok előttetek az, hogy ez késlelteti a' békefélegnek tökéletességre való menetelit. A' *Párisi* nagy Közönségnek mozgásai kívülről érednek. s. a. t. „ — Az alatt *Lapporte*-is egy izenetet *apportált* az egyesült Commissióktól a' Conventhez, mellynek ez vólt a' foglalattya: — „Az egyesült Commissiók annak jelentésire küldöttek engem' ide, hogy a' Conventet a' minden rendü Hazafiak-közt jól terjedö *fraternizátzió*ról tudósítsam; s-hogy azoknak az embereknek projectomaik, a' kik a' Hazafiakat egymás ellen fegyverbe akarták öltöztetni, süstbe mentek. Minden Batalionnyaink le-tették hiteket a' Nemzeti Kép-viselői Gyűlésnek tiszteletben való tartása iránt. A' Commissiók jónak gondolják, hogy a' Convent a' lábra álló-félben lévő *fraternizátzió*t a' néphez szolló következendö *Decretom* által petsételje-meg: — „

„A' Convent jelenti, hogy meg-szűnés nélkül az öleség-szerzésben foglalatoskodik, decretálván egy-szersmind azt is, hogy a' folyó *Decas*' 5-dikén (*Majus*' 25-dikén) a' 11 személyektől álló Commissió tartozzék a' Convent' elibe terjeszteni, a' Constitutzió-nak organizálására szükséges elő törvényeket. „

Declaroix visszsa érkezvén a' fokaság közzül a' Conventbe, ilyen jelentést tett: — „Meg-indulván mi a' tölletek reánk bizaroti Követségben. a' Conventet örül kerítő fegyveres fokaságnak közepére vittettünk. A' népnek kívánsága az, hogy az 1793-dik-beli *Democratica* Constitutziót indítsátok-meg;

és a' *Párisi* lakosoknak szerezzetek élelmét. Azt is kívánnya a' sokaság, hogy egy Követséget küldhessen elötökbe. „ — Ezen szónak hallására nagy volt a' tapsolás.

A' Sokaság' Követsége bé-érkezett, és az *Orátor* így szájalt: — „A' mi akaratunk ez: — a' nép kenyeret kér. A' nép az 1793-dik-beli Constitutziót kívánnya. A' nép a 9-dik *Thermidortól* (a' *Robespier'* meg-bukásától) fogva árestáltatott személyeknek szabadon-való-botsáttatásokat kéri. (inkább haljunk-meg! így kiáltottak-fel némellyek ezen szókra) — A' Prases tsendeségre intette a' jelen-lévöket; az *Orátor* pedig így folytatta, előbbi stílufsa szerént, beszédit: — „A' nép, a' pénz és eleséggel trafikáló (kupetzkedő) s-a' Hazafiakat egymással mézfárlatató embereknek meg-büntettetődéseket kívánnya. A' nép s. a. t. — Utolsó szavai ezek voltak az *Orátornak*: — „Mi kézzebbek vagyunk meg-halni, hogy-sem kívánságunkból valamit le-hagyni. Én leg kifsebbet se félek. Engem minden ismer. Az én nevem *St. Gier*. s. a. t. — A' Prases arra a' Decretomára emlekeztette a' sokaság' Követeit, a' melyet az 1793-dik-beli Constitutzióról most leg utoljára hozott: a' népnek több kívánságai iránt pedig ígéretet tett, hogy böls gondolóra fogja azokat is venni.

„A' 22-diki Ülésben nevezetesebben ezek fordultak elő:

Treilhard jelentette; hogy a' *Prusziával* kötött Traktának egyik titkos Artikulufsa szerént, az olyan *Német* Fejedelmek, a' kik a' *Frantzia* Respublikával békefséges Traktát akarnak kezdeni, a' magok Contingentziájokat a' tsatázó mezöröl elő viszfza tartoznak vonni — s-hogy a' *Saxoniai* Választó Fejedelem, s-a' *Hejsen-Kasseli* és *Hejsen-Darmstadt* Hertzegek, a' magok fegyveres népeiket már viszfza vonták volna. *)

*) (Hogy ez a' *Treilhard'* jelentése nem igaz, a' feljebb elő hozatott tudósítás a' *Ménusi* datum alatt, bizonyította.)

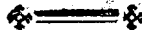
Végre hajtván a' Convent a' *St. Antoini* és *Montroyáli* külső városi lakofokkal való *fraternizálódást*, ezek a' reggeltől fogva estveli 11 óráig tartott talpalás után, el-öfzlottak. *Páris* el-tsenedesedett vala, az emberek már szabadabban eszik vala a' levegőt, annyival is inkább, hogy ma 3 lóttal nagyobb portzió kenyér öfztattatott vólt ki. — A' Történet azonban ismét más zürzavarral rukkólt elő. A' *Ferraud* fejit egy lakatos legény, *Quinel*, hordozta vólt szélljel a' Conventben. Ez 22-dikben a' Giljotinra vitettet, hanem egy lármázó tsoport által el-vétettetvén, a' *St. Antoini* külső városba vitetett, és ujj lármára adott alkalmatofságot: — (de erről a' jövő *Poslán*)

Hogy *Sieyes* *Brüsselen* *Hágából* ment *Párisba* vizsgáló felé kerefztül, az meg-történhetett — hanem az is igaz, hogy *Május*' 23-dikán már *Párisban* vólt, és a' *Batavusokkal* kötött Szövetségnek Artikulusait maga olvafta-fel nagy tapsolások között a' Conventben.

* * *

Magyar Ország.

Pestről Jun. 6-dikán: — „A' Királyhoz és Hazához való hívsegtelenségnek büniért eddig meg öletettek, 7-ten vagynak, a' kik ezek: *Martinovics*, *Sigrai*, *Laczkovics*, *Hajnotzi*, *Sz. Marjai*, *Öz*, és *Szolárcsek*. — El-bottsáttottak: *Rosti Pál*, *Fodor Gerson*, *Marton*, *Illés*, *Lehi*, *Nemesányi*, *Lanovics*, *Szilla*, *Peiczköffer*, ifjabb *Kazinczi*, *Turos*, és *Abaffi*. — Rész szerint bizonyos esztendőkig, rész szerint pedig határozatlan ideig való fogságra vitettek: *Rosti János*, *Brem*, *Szabó*, *Versegi*, *Szén*, *Ujgyörgyi*, *Juhász*, *Makk*, *Landerer*, *Baranyai*, *Kopasi*, *Erdélyi*, *Verkowszki*, *Prusinszki*, *Szmetanovics*, *Hirgeist*, *Lukáts*, *Szulowszki*, idős *Kazinczi*, *Tantsics*, *Afzalai*, *Uza*, *Szlávi* az ifjabb és az idős, az Ifjabb *Laczkovics*, *Batsányi*, *Bujanovics*. — *Ambrosi*-meg-hólt a' fogságban. — Magokat agyon lötték: *Fodor*, és *Král*.

Erdélyből.

Sz. *Varosrol* 15-dik Májusban így írnak: —
 „Országunknak nagyobb részében, különösen pedig
Hunyad Vármegyében, Máj. 10-dikén, a' szüretnek na-
 gyobb része meg-esett. Egy kemény hó-harmat an-
 ticipált — mindentűt, valahol vagy a' hegy igen ma-
 gafs nem vólt, vagy úgy nem tselekedtek, mint *Soly-
 moson* Mélt. Oberster *Baritsai* Ur. — Ez a' sokat lá-
 tott Ur, vévén észre, hogy az idő hideget akar szől-
 löjére küldeni — tüzet állított-ki annak eleibe. —
 Az alját, és a' Barázdáit szőlőinek, bizonyos mesz-
 szeségre valami száraz ganéval meg-hordattatván, és
 azt meg-gyújtatván, meleg és vastag füstöt gerjeszte-
 tett. — Az a' füst a' vastag levegőben igen fel nem
 mehetvén, el-terjedett, és bé borította a' szőlőt,
 melyből természet szerént annak kellett következni,
 hogy se a' füstön aloll, se azon fellyül a' párázatok,
 vagy meg nem fagyhattanak — vagy meg-fagyva se
 árthattanak.*) — Nem tsak borainkat meg itta pedig a'
 hideg, hanem zöld faszullyunkot (a' babot) tsirá-
 ban lévő dinnyéinket, ugorkáinkat, és némelly gyü-
 möltseinket-is fel-falatozta.

*) Ezt, az a' nagy érdemű mezei Gazdaság tanító
 Profefor T. P. Mitterpacher Ur is így
 tanitrya a' *Pesti* Universitásban, mikor a' maga ta-
 nitványai előtt a' Szőlővel való gazdálkodás mód-
 gyát magyarázza. — Egy jó Szőlős gazda, jól
 tudja merről szokott az a' szel fűni, a' melly azon
 a' vidéken a' késő ártalmas hideggel együtt szokott
 járni, és a' szőlőnek arra az oldalára rakja-le a'
 meg-gyulytandó ganéjt, a' honnan a' szél a' szőlő-
 lőre tsaphattya a' füstöt.